

VEMS: Kulturnatt Stockholm

Elektroakustiska mångkanalsäventyr på Fylkingen
Lördag 23 april 2016, kl. 18-24

PROGRAM

18.00

Jarl Hammarberg & Sonja Åkesson, *Frågar du vad vi håller på med?*, 11.55
Christophe Aslanian/CORA, *Digèse #1*, 15.00
Lennart Westman, *I Annan Himmel*, 16.00
Roland Emile Kuit, *Nano Works I*, 6.15

19.00

Svante Bodin, *Transition to Majorana Space*, 10.56
Jocke Roséen, *Ljusorgel á 2016*, 15.00
Helene Hedsund, *Bus no. 1*, 9.12
Magnus Widesheim, *Mannen i det blå kapellet hör de sällsamma fåglarnas rop*, 10.00

20.00

Knut Wiggen, *Sommarmorgon*, 3.41
Tamas Ungvary, *Recollection#1*, 14.20
Eryck Abecassis & Lars Åkerlund, *To Be Dead*, 15.00
Pär Johansson, *Vinterglädje*, 9.01
Ewert Ekros, *Jopp i tråt*, 8.00

21.00

Roberta Settels, *Isolation*, 12.14
KNYST, *Memory Transponder*, 15.00
Marsel Nichan, *Send & receive*, 12.48
Lars Bröndum, *Double Helix Staircase*, 10.20

22.00

Magdalena Dlugosz, *Pulsations*, 9.41
Sten-Olof Hellström, *Altered States*, 15.00
Lise-Lotte Norelius, *You are the flower*, 20.00

23.00

Lidia Zielińska, *Schon wieder diese weißen mäuse...*, 8.10
Eva Erbenius, *Tvättmaskinen*, 6.31
Ann Rosén, *Bredvid (A)*, 20.00

Tack till Elektronmusikstudion!

VEMS: Kulturnatt Stockholm

PROGRAMKOMMENTARER

Eryck Abecassis & Lars Åkerlund, *To be Dead* - 15.00

Eryck Abecassis och Lars Åkerlund arbetade tillsammans i Paris under mars månad, med ett stycke för två synthesizers kallat *To Be Dead*. I april träffades de igen, denna gång på Gotlands Tonsättarcentrum. Med olika metoder för att förutbestämma och notera instabila oscillatorer utvidgades klangen genom att styra styckets parametrar i realtid.

Eryck Abecassis – elektronik

Lars Åkerlund – elektronik

MED STÖD AV KONSTNÄRSNÄMNDEN

~ * ~

Christophe Aslanian / CORA - *Digèse #1* - 15.00

~ * ~

Torbjörn Bellind / KNYST – *Memory Transponder* - 4 kanaler – 15.00

In psychology, memory is the process in which information is encoded, stored, and retrieved. Encoding allows information from the outside world to be sensed in the form of chemical and physical stimuli. In the first stage the information must be changed so that it may be put into the encoding process. Storage is the second memory stage or process. This entails that information is maintained over short periods of time. The third process is the retrieval of information that has been stored.

In telecommunication, a transponder (transmitter-responder) is an automatic unit that receives, amplifies and re-transmits a signal. It gathers signals over a range of up-link frequencies and re-transmits them on a different set of down-link frequencies to receivers on Earth, often without changing the content of the received signal or signals.

A *memory transponder* is a voltage controlled instrument that receives and stores fragments of past times and minds (one millisecond ago, or from the dawn of time), then re-transmits these signals into the present - altered, but still the same.

This is an improvised live version of a new piece (work in progress) for modular synthesizer.
knyst.bandcamp.com

~ * ~

Lars Bröndum - *Double Helix Staircase* (2014) - 8 kanaler - 10.20

The title is derived from an idea of masses of sounds climbing up and down matching staircases of timbre and at places falling of the staircase to break into small fragments. I also used the idea of eight synthesis sitting in a circle and the listener(s) sitting in the middle - trying to match each others sounds and movements. I used analog joysticks to move the sound around, pitch ribbons to control pitch, modulation and filters and pressure points to trigger envelopes. The piece was recorded using my analog modular synthesizer with a few digital bits thrown in for good measure.

The piece explores extreme registers and sudden dynamics to create a dramatic structure and

form. Double Helix Staircase was composed in LaB studios and mixed at EMS (Elektronisk Music i Sverige) in Stockholm, Sweden 2014.

The piece was premiered November 16, 2014 in Uppsala

Double Helix Staircase is in four sections with quite clear divisions.

- i. slow sustained clusters,
- ii. rising glissandos,
- iii. short staccatos
- iv. slowly pulsating sound masses.

~ * ~

Ewert Ekros - *Jopp i trått* – 8 kanaler – 8.00

~ * ~

Eva Erbenius - *Indialand* - 10 kanaler - 15.00

~ * ~

Helene Hedsund - *Bus No 1 (in Birmingham on December 9 2014)* (2016) –
10 kanaler – 9.12

En inspelad bussfärd, synnerligen skumpig. En vit buss i Birmingham, UK. Dessutom lite inspelat tvätträcke.

~ * ~

Sten-Olof Hellström - *Altered States* (2016) – 8 kanaler – 15.00

"No sound files, no sequencers, no presets just pure synthesis" har alltid varit mitt motto! Men I Altered States bestämde jag mig för att utmana mig själv och använda några av mina fältinspelningar samt att även förbereda presets på min evige arbetshäst en Clavia Nordmodular! Jag har lånat titeln från Ken Russell's film Altered States som var en av mina inspirationskällor början av min bana som tonsättare!

~ * ~

Pär Johansson - *Vinterglädje* (2014) – 8 kanaler – 9.01
För lyssnaren, som lyssnar i snön

"And though one says that one is part of everything,
There is a conflict, there is a resistance involved;
And being part is an exertion that declines:
One feels the life of that which gives life as it is."
– ur *The course of a particular* av Wallace Stevens

Verket beställdes av RANK/SEAMS för KOMPFEEST 2015 och skapades på Elektronmusikstudion EMS, Media Artes i Växjö samt Visby International Centre for Composers.

~ * ~

Roland Emile Kuit – Nano Works I – 4 kanaler – 6.15

Buchla 200 recorded hard disk data reassembled into a new sonic language. Recorded at the Elektronmusikstudion EMS, Stockholm

~ * ~

Marsel Nichan – Send & Receive – stereo – 12.48

~ * ~

Lise-Lotte Norelius – You are the flower (2014)– 10 kanaler – 20.40

My residency at ZKM resulted in a very nature romantic work. I´m quite surprised myself. You may think that the first part is a field recording from the woods in northern Scandinavia and the other part, some kind of strange folk music, inspired of hurdy-gurdy. Just lean back and imagine for a moment that you are the centre of the world, or the flower on the ground.

~ * ~

Jocke Roséen - Ljusorgel á 2016 eller dylikt ??? (2016) – flerkanal – 15.00

~ * ~

Ann Rosén - Bredvid (A) (2016) – 8 kanaler – 18.00

"Bredvid A" handlar om parallella processer som kan påverka varandra men inte är kopplade! Det är som små barn som leker bredvid varandra snarare än med varandra. De har mycket gemensamt och kan även låna saker från varandra men de är fortfarande i sina egna världar! Bredvid A ingår i en serie verk för saxofoner och liveelektronik.

~ * ~

Tamas Ungvary – Recollection#1 (1992-1996), stereodiffusion – 14.20

Det mesta av ljudmaterialet var producerat med Xenakis UPIC-system år 1994 i Paris. Tiden räckte inte till att komponera ett helt stycke, trots att jag hade en stark känsla av systemets ljudpotential. Dess klara, statiska, harmoniska karaktär triggade associationer till Messiaens opera "Saint François d'Assise". Den associationen blev inspirationskällan när jag började arbeta/komponera med dessa ljud 1996.

Jag bifogar en kommentar.

Recollections No. 1 is without a doubt Tamas Ungvary's greatest piece. The interesting question is why. It is uncharacteristic in that unlike many of his pieces, there are no tension curves. Instead, tension is present all the time, only expressed in different emotional states, with abrupt transitions and at times even projected into the deception of heavenly tranquillity. It is in this dichotomy of tension that lies the secret. Seldom has a piece portrayed more intimately the inner self of a composer. Seldom did a composer communicate his inner frustrations with everyday communication so inescapably. "LISTEN!!!! I am totally fucked up as you are totally fucked up!" Nobody cares to understand anything.

The tension is obvious during the introduction where sheer inner aggression pounds the listener by means of noise bursts. But Ungvary doesn't trust that the listener attend. So he

enters the ears by means of a wonderful inhead experience. During the subsequent piano sections the irritation remains, the unsettled rhythms, the apparent harmonic becoming increasingly dissonant until the next burst. It was the quiet in the internal storm which never ends. Ungvary has created a moving piece. May he never reach Zen.

Roel Vertegaal

~ * ~

Lennart Westman - *I Annan Himmel*, akt 1 – stereo – 16.00

I Annan Himmel

en drömrealistisk opera i 2 akter

Operan inleds med en kort ouvertyr som följs av 15 minuter ur akt I där Ivan och Amora i varsin stad samtidigt anfäktas av mardrömmar om sin exmaka respektive exmake.

”Förr i tiden skrev man fysiska kärleksbrev till varandra; människor träffades på kaféer, i lanthandeln, på dansställen. Snart kom telegrafin, följt av den analoga telefonen som kortade ner avstånden mellan två individer. I dag ser kontaktforumen annorlunda ut. Operan *I annan himmel* belyser vår tids relationer där kärleken uppstår via otaliga kontaktsidor på Internet. Och vad får det för konsekvenser i just denna opera, vars handling är autentisk och speglar ett passionerat men komplicerat kärleksdrama mellan Ivan och Amora?”

[Lennart Westman, tonsättare & librettist]

Sångsolister:

Conny Thimander – Ivan

Karin Ingebäck – Amora

Staffan Liljas – Exmaken

Maria Sanner – Exmakan

Musiken består av ett orkester-soundtrack med inspelningar av musiker från:
Kungliga Hovkapellet | Kungliga Filharmonikerna | Malmö Symfoniorkester |
Svenska Stråkkvartetten | Frilansare

www.nyopera.se

~ * ~

**Magnus Widesheim - *Mannen i det blå kapellet hör de sällsamma fåglarnas rop* –
10 kanaler – 10.00**

~ * ~

Musik ur EMS arkiv

Verk ur Elektronmusikstudion EMS bandarkiv utvalda av Pär Johansson

Jarl Hammarberg & Sonja Åkesson: *Frågar du vad vi håller på med?* (1968) 11'55"

Sonja Åkesson (1926–1977) föddes och växte upp på Gotland, men flyttade till Stockholm 1951. Hon debuterade som poet 1957, och genombrottet kom med samlingen *Husfrid* från 1963, som innehåller de kända dikterna *Åktenskapsfrågan* ("Vara vit mans slav") och *Självbiografi*. Med sina avskalade, vardagliga och samhällskritiska dikter brukar hon räknas till de nyenkla poeterna. År 1965 träffade Sonja författaren, bildkonstnären och pacifisten Jarl Hammarberg (f. 1940). De gifte sig 1966 och samarbetade i flera verk. Så här skriver de om sitt stycke:

Frågar du vad vi håller på med? är en bandad vokal ljuddikt. Den kan väl ha ett pedagogiskt intresse: den vill demonstrera hur mycket själva språkljudmönstret berättar, den vill visa hur mycket man faktiskt kan berätta med rösten utan att använda vanliga ord och ett beskrivande språk. Det är alltså inte fråga om någon puristisk ljuddikt som fungerar helt frigjord från språket. Tvärtom räknar vi med att den direkt ska uppfattas som ett litterärt verk. Dikten är föreställande, men vad den föreställer är helt underordnat, för som helhet är dikten minst av allt ett entydigt porträtt. Jarl improviserar för det mesta. Sonja framför själv de partier som utgör hennes bidrag till kompositionen – i motsats till Jarls är de genomgående noterade i förväg.

Svante Bodin: *Transition to Majorana Space* (1969) 10'56"

Svante Bodin (f. 1942) är utbildad meteorolog och har varit verksam vid Stockholms universitet och SMHI. Han är idag europachef för International Cryosphere Climate Initiative (ICCI). Under 1960-talet deltog Svante i Fylkingens språkgrupp och text-ljudfestivaler. Han använde gärna material från den vetenskapliga världen i sina verk.

Jag har inte hittat någon verkkommentar till text-ljudkompositionen *Transition to Majorana Space*, men den italienske fysikern Ettore Majorana försvann under mystiska omständigheter 1959 – kanske emigrerade han till Sydamerika. Han förutsåg hur som helst existensen av majoranafermioner, partiklar som är sina egna antipartiklar (neutrino kan vara en sådan). Bevatronen var en partikelaccelerator vid Lawrence Berkeley National Laboratory i USA, där antiprotonen upptäcktes 1955. "Bev" står för "billions of electron volts", energinivåer på miljarder elektronvolt (GeV). CERNs Large Hadron Collider (LHC) producerar tusenfalt högre energinivåer (TeV), vilket behövdes för fyndet av Higgs-partikeln år 2012.

Knut Wiggen: *Sommarmorgon* (1972) 3'41"

Knut Wiggen (f. 1927) föddes utanför Trondheim och studerade klassiskt piano för bl.a. Hans Leygraf. Han bosatte sig i Stockholm 1955 och valdes till Fylkingens ordförande 1959. Knut var pådrivande i föreningens radikaliserings och i uppbyggnaden av EMS, där han var studiochef fram till 1975. Han utvecklade programmeringsspråket Musicbox (tillsammans med programmeraren David Fahrlund) för att kunna styra EMS stora, digitalt kontrollerade synt, som hade ett fyrkanaligt ljudsystem. *Sommarmorgon* är ett av fem bevarade verk som Knut komponerade med Musicbox.

Roberta Settels: *Isolation – Meinhof in memoriam* (1977) 12'14"

Roberta Settels (1929–2014) föddes i New York, där hon studerade både konst och musik. Hon flyttade senare till Sverige och arbetade på EMS under 1970- och 80-talen. Roberta drev dessutom en uppskattad tillverkning av handgjorda sandaler, Settels Footwear. Under perioder var hon bosatt i Frankrike, där hon hade en egen studio.

Isolation – Meinhof in memoriam är inte ett opolitiskt verk, men jag tror att det snarare speglar Robertas medkänsla med Ulrike Meinhof, som dog i Stammheim-fängelset 1976 (själv-mord eller mord?), än sympati för hennes samhällsomstörtande verksamhet i Rote Armee

Fraktion. Stycket var dock kontroversiellt, och skivbolaget Caprice vägrade ge ut en LP med verket. Roberta gav dock ut skivan på egen hand. Ur en intervju i *Nutida Musik*, nr 1, 1979/80:

Jag lyssnar ofta till tystnaden. Man hör då många ljud som annars flyter helt oupptäckt förbi ... Man hör i klangskikt. Avståndskänslan är påtaglig ... Ulrike Meinhof dog. Jag försökte föreställa mig hur det känns att bli isolerad som straff i fyra års tid, avspärrad från gemenskap och inspärrad i en vit cell där ljuset aldrig släcktes ... Ut intet kommer tystnaden och ur tystnaden växer nära och fjärran ljud, först omärkliga, medan det smygande bruset förvandlas till nästan outhärdligt oväsen, kulminerande i röster från en förgången dröm ... Stycket är tillägnat Ulrike Meinhof därför att hon bevisade att pennan dock är starkare än svärdet och vågade dessutom vederlägga den ganska förringande uppfattningen att konstnärer inte borde bestraffas som vanliga motståndare eftersom de egentligen står vid sidan om det vitala samhällslivet.

Magdalena Długosz: *Pulsations* (1983) 9'41"

Magdalena Długosz (f. 1954) tog examen i komposition från Musikhögskolan i Kraków 1978, och har sedan 1979 varit engagerad i didaktisk verksamhet vid dess elektronmusikstudio, där hon också skapade sina första verk. Hon har arbetat vid polska radions studio i Warszawa, EAS i Bratislava, GRAME i Lyon och Institut International de Musique Electroacoustique in Bourges. Hon är också medlem i Warszawahöstens programkommitté. *Pulsations* komponerades på EMS 1983.

Lidia Zielińska: *Schon wieder diese weißen mäuse ...* (1996) 8'10"

Lidia Zielińska (f. 1953) studerade komposition vid statliga Högre Musikhögskolan i Poznan, där hon nu är professor i komposition och chef för elektronmusikstudion. Hon har också arbetat som violinist.

Som många andra av mina EAM-stycken refererar Schon wieder diese weißen mäuse ... till ljuden som omger oss fysiskt och tvångsmässigt. Materialet består av tre små ljud som bearbetats i datorn. Verket beställdes av Sveriges Radio, Malmö, realiserades på EMS och SR i Malmö i februari 1996, och vann pris i Bourges 1997.

Angående verkets titel, så ser tydligen tyskar och polacker vita möss i stället för skära elefanter ...

~ * ~

VEMS

VEMS representerar tonsättare och ljudkonstnärer verksamma vid Elektronmusikstudion (EMS) i Stockholm, som sedan 1964 varit en knutpunkt för elektroakustisk musik och ljudkonst.

VEMS

